

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากที่ได้ศึกษาวิจัยมาจะเห็นได้ว่า การประกันชีวิตมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานมีการวิวัฒนาการขึ้นมาเรื่อยๆ จนเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายของสังคม ซึ่งการทำประกันชีวิตนั้นเป็นประโยชน์ในหลายๆ ด้าน นับตั้งแต่ บุคคลในครอบครัว สังคม เศรษฐกิจ และประเทศชาติ ในอดีตที่ผ่านมาเน้นการทำประกันชีวิตอยู่ในวงแคบซึ่งผู้ทำประกันชีวิตมีวัตถุประสงค์คือมุ่งที่จะหาหลักประกันให้แก่ครอบครัวเมื่อตนประสบเคราะห์กรรมหรือถึงแก่ความตายก่อนเวลาอันสมควร แต่ในปัจจุบันนี้การประกันชีวิตมีความแพร่หลายไปทั่วทุกคนชั้นจึงมีผู้แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากการประกันชีวิตในหลายวิธีการต่างกัน โดยการฉ้อโกงการประกันชีวิตเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งพบทั่วไปในนานาประเทศ เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการเข้าทำสัญญาประกันชีวิต มีการปกปิดข้อความจริง ต่างๆ เช่น ปกปิดการเจ็บป่วยของตนที่มีการเจ็บป่วยมาก่อนเข้าทำสัญญาประกันชีวิต หรือปกปิดอาชีพ หรือปกปิดส่วนได้เสียในที่อาจเอาประกันชีวิตได้ ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้หรือเรียกว่า อาชญากรคอปขาว จะใช้หลอกลวงด้วยประการต่างๆ เพื่อที่จะได้เข้ามาทำสัญญาประกันชีวิต และได้ใบกรมธรรม์ประกันชีวิตไป ซึ่งขัดกับหลักการประกันชีวิตเพราะหลักการประกันชีวิตนั้นยึดถือหลักความสุจริตอย่างยิ่ง (Utmost Good Faith) หากอีกฝ่ายหนึ่ง หลอกลวง หรือใช้กลโกงแล้วผู้ที่กระทำการด้วยความสุจริตย่อมต้องเสียเปรียบอย่างแน่นอน สัญญาประกันชีวิตเป็นสัญญาต่างตอบแทนแต่มีลักษณะแตกต่างจากสัญญาอื่นๆ ในแง่ที่ค่าตอบแทนไม่เท่าเทียมกัน จะเห็นได้ว่าผู้เอาประกันชีวิตมีหน้าที่ชำระเบี้ยประกันจำนวนหนึ่งเพื่อเสี่ยงภัย ที่จะเกิดแก่ผู้เอาประกันชีวิต ซึ่งผู้รับประกันชีวิต (บริษัท) จะต้องจ่ายเงินเมื่อเกิดภัยนั้นขึ้น เป็นจำนวนมากกว่าเบี้ยประกันที่ตนได้รับจำนวนหลายเท่าตัว เมื่อค่าตอบแทนตามสัญญาไม่เท่าเทียมกันเช่นนี้ การเข้าทำสัญญาประกันชีวิตจะต้องคำนวณอัตราเบี้ยประกันโดยอาศัยหลักวิชาคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกต้อง ก็ต้องอาศัยการเปิดเผยข้อความจริงระหว่างผู้รับประกันชีวิตและฝ่ายผู้เอาประกันชีวิต ดังนั้น การเปิดเผยข้อความจริง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับประกันชีวิตสามารถประเมินความเสี่ยงได้อย่างถูกต้องและยุติธรรมหากปรากฏว่าข้อความจริงที่เปิดเผยให้ผู้รับประกันชีวิตได้ทราบนั้นเป็นความเสี่ยงที่นอกเหนือความสามารถที่ผู้รับประกันชีวิตจะรับเสี่ยงหรือกระจายความเสี่ยงภัยได้ผู้รับประกันชีวิตก็จะไม่รับประกันชีวิตรายนั้น หรือถ้าหากภัยนั้นยังอยู่

ในวิสัยที่จะรับเสี่ยงได้ แต่ภาระความเสี่ยงนั้นสูงกว่าปกติ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เข้ามา
ร่วมเสี่ยงภัย ซึ่งได้บัญญัติไว้ใน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865

หลังจากที่มีการหลอกลวงจนได้กรมธรรม์ประกันชีวิตแล้วขั้นตอนต่อไปก็คือ
การหลอกลวงด้วยวิธีการต่างๆ เช่น หลอกลวงว่าผู้เอาประกันชีวิตนั้นถึงแก่ความตาย แล้วให้ผู้รับ
ประโยชน์เข้ามาขอรับเงินจากบริษัทผู้รับประกันชีวิต หรือหลอกลวงบริษัทประกันชีวิตว่าตนเองเจ็บ
ป่วยมีการเข้ารักษาในโรงพยาบาลเพื่อหวังเงินจากการประกันชีวิตในกรณีที่มีการประกันสุขภาพ
หรือที่ร้ายแรงกว่านั้นก็คือ เมื่อทำสัญญาประกันชีวิตแล้วมีการฆ่าผู้เอาประกันชีวิต หรือผู้ถูกเอา
ประกันชีวิต โดยผู้ที่ฆ่านั้นไม่ใช่ผู้รับประโยชน์ หรืออีกหลายๆ ประเด็นเช่น การฆ่าผู้เอาประกันชีวิต
โดยการสร้างสถานการณ์ว่าถูกคนร้ายฆ่าตายเพื่อหวังเงินประกันชีวิตตามที่ เป็นข่าวในหนังสือ
พิมพ์ดังที่กล่าวมา ซึ่งจะเห็นว่าการก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับการฉ้อโกงประกันชีวิตนั้นในบางครั้ง
นั้นก็มีความโหดร้ายเหมือนกับการก่ออาชญากรรมทั่วไป ซึ่งจะเห็นว่าการก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับการ
การฉ้อโกงการประกันชีวิตนี้มีการวางแผนที่เป็นขั้นตอน ผู้ที่ทำการฉ้อโกงนั้นเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ
เป็นพิเศษ มีหน้าที่การงานหรือมีหน้าที่ทางสังคมที่ดี ดังเช่น คดีแก๊งค์ทำเป็นว่าตนเองถูกฆ่า
ตายโดยการถอดนาฬิกาข้อมือของตนเองใส่ในกองไฟแล้วเผาพร้อมกับศพของพี่ชายเมียของตนและ
ศพของผู้อื่นโดยการเผาแบบให้ยางรถยนต์เผาดังคดีที่เป็นข่าวที่กล่าวมา หรือคดีของ ร.ต.ท.
สมชาย ไชยสุด ที่ได้วางแผนเอาเงินจากการประกันชีวิตของภรรยาและลูกของดังที่กล่าวมา หรือ
แม้แต่ในต่างประเทศก็มีคดีเกี่ยวกับการฉ้อโกงการประกันชีวิตเกิดขึ้น เช่น ประเทศญี่ปุ่น หรือ
ประเทศสหรัฐอเมริกาดังที่กล่าวมา

การฉ้อโกงประกันชีวิตนี้เป็นการลงทุนที่น้อยแต่ผลจากการฉ้อโกงได้เงินไปจำนวน
มาก ซึ่งการก่ออาชญากรรมแต่ละครั้งนั้นสร้างความเสียหายต่อผู้เอาประกันชีวิตด้วยกัน ต่อ
ประชาชนทั่วไป สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจ และประเทศชาติเป็นอันมาก เพราะในการทำ
สัญญาประกันชีวิตมีหลักการเฉลี่ยการเสี่ยงภัย การประกันชีวิตนั้นเป็นการเฉลี่ยความเสียหาย
ระหว่างผู้เอาประกันชีวิตด้วยกันเอง โดยผู้รับประกันชีวิตเป็นผู้ดำเนินการจัดการรวบรวมเบี้ย
ประกันชีวิตเพื่อนำมาให้กับผู้ที่ประสบเคราะห์ตามสัญญาที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย แต่การ
รวบรวมเบี้ยประกันภัยนั้นเป็นการรวบรวมเชิงธุรกิจ คือ หารายได้ส่วนหนึ่งจากการรวบรวมเบี้ย
ประกันชีวิต ดังกล่าวการเสี่ยงภัยนี้ต้องอาศัยหลักวิชาการด้านสถิติที่เกี่ยวกับทฤษฎีความน่าจะเป็น
เป็นไปได้ (Theory of Probability) กฎแห่งการเฉลี่ย (Law of Average) และกฎแห่งจำนวนมาก
(Law of Large Number) และการทำสัญญาประกันชีวิตต้องอาศัยหลักเรื่องส่วนได้เสียในเหตุ
ประกันภัย (Insurable Interest) สำหรับการเอาประกันชีวิตตนเอง ผู้เอาประกันชีวิตอาจเอา

ประกันชีวิตของตนเองจำนวนเท่าใดก็ได้เท่าที่ผู้รับประกันชีวิตจะยอมรับ และผู้เอาประกันชีวิตสามารถชำระเบี้ยประกันภัยได้ และในกรณีที่เอาประกันชีวิตบุคคลอื่น สามารถแยกออกได้เป็น 2 กรณี คือ ผู้มีความสัมพันธ์ทางครอบครัว (Family Relation ships) กับ ผู้มีความสัมพันธ์กันทางธุรกิจ (Business Relation ships)

ผู้มีความสัมพันธ์ทางครอบครัว (Family Relation ships) เช่น บิดา มารดา ย่อมมีส่วนได้เสียในชีวิตของบุตรที่เป็นผู้เยาว์ เพราะยอมมีสิทธิที่จะได้รับการดูแล บริการหรือรายได้ของบุตรผู้เยาว์และบุตรผู้เยาว์ ย่อมมีส่วนได้เสียในชีวิตของบิดา มารดา เพราะมีสิทธิที่จะได้รับการเลี้ยงดูเช่นกัน ในกรณี สามีและภรรยา ย่อมมีส่วนได้เสียในชีวิตของกันและกัน เพราะสามีมีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูภรรยา และภรรยามีหน้าที่ต้องปรนนิบัติสามี ความสัมพันธ์ของสามี ภรรยา ถือว่าเป็นการเพียงพอที่มีส่วนได้เสียที่จะเอาประกันชีวิตอีกฝ่ายหนึ่งได้

ผู้มีความสัมพันธ์กันทางธุรกิจ (Business Relation ships) สามารถแยกพิจารณาได้ คือ เจ้าหนี้กับลูกหนี้ นายจ้างกับลูกจ้าง และหุ้นส่วน (Partners) สำหรับเจ้าหนี้นั้นมีส่วนได้เสียใน ชีวิตของลูกหนี้เพราะว่าหากลูกหนี้ถึงแก่กรรมเจ้าหนี้ก็หมดโอกาสที่จะติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ โดยเฉพาะในกรณีที่ทรัพย์สินมรดกของลูกหนี้ไม่มีหรือมีไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ แต่ลูกหนี้ไม่มี ส่วนได้เสียใน ชีวิตของเจ้าหนี้ แม้ว่าเจ้าหนี้คนนั้นจะยินยอมให้ผ่อนผันการชำระหนี้หรือเป็นเจ้าหนี้ที่มีความเมตตากรุณาลูกหนี้เพียงใดก็ตาม เพราะเป็นเรื่องในทางศีลธรรมเท่านั้น สำหรับนายจ้าง และลูกจ้าง นายจ้างและลูกจ้างนั้นมีส่วนได้เสียในชีวิตซึ่งกันและกัน แต่กรณีที่ลูกจ้างมีส่วนได้เสีย ในชีวิตของนายจ้างนั้น ยังไม่มีคำพิพากษาศาลฎีกายืนยัน และกรณีที่นายจ้างมีส่วนได้เสียในชีวิต ของลูกจ้างนั้น ก็มีผู้ให้ความคิดเห็นแย้งคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นจำนวนมาก สำหรับหุ้นส่วนยอม มีส่วนได้เสียในชีวิตซึ่งกันและกัน เพราะการที่หุ้นส่วนคนหนึ่งคนใด ถึงแก่กรรมไป อาจจะมีผลให้ หุ้นส่วนคนอื่นต้องรับผิดชอบหรือชำระหนี้สินที่มีอยู่แทนด้วย

สำหรับเงื่อนไขต่างๆ ที่สำคัญในการการประกันชีวิต ก็จะมีตั้งแต่ขั้นตอนการทำ สัญญาประกันชีวิตโดยผู้เอาประกันชีวิตจะต้องกรอกข้อความในใบคำขอเอาประกันชีวิตตามความ เป็นจริงทุกประการ ในกรณีที่ผู้เอาประกันชีวิตแถลงข้อความอันเป็นเท็จ หรือรู้อยู่แล้วในข้อเท็จจริง แต่ไม่เปิดเผยข้อความจริงให้บริษัททราบ ซึ่งถ้าบริษัททราบข้อเท็จจริงนั้นๆ อาจจะไม่เก็บค่าเบี้ย ประกันสูงขึ้นหรือปฏิเสธไม่รับทำสัญญาประกันชีวิตด้วย สัญญาประกันชีวิตนั้นจะตกเป็นโมฆะตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 865 ผู้รับประกันชีวิตมีสิทธิบอกล้างสัญญาได้ และคืนเบี้ยประกันให้แก่ผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้รับประโยชน์ หากมีการแถลงอายุคลาดเคลื่อน ก็

มีการพิจารณาว่า ถ้าผู้เอาประกันชีวิตแถลงอายุไม่ตรงกับความเป็นจริง เป็นเหตุให้ผู้รับประกันชีวิต กำหนดเบี้ยประกันภัยไว้ต่ำ จำนวนเงินที่บริษัทจะจ่ายตามกรมธรรม์ประกันชีวิตจะต้องลดลงตามส่วนของอายุที่แท้จริงในวันทำสัญญาประกันชีวิต ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ทำสัญญาประกันชีวิต อายุที่ถูกต้องแท้จริงของผู้เอาประกันชีวิตน้อยกว่า 5 ปีบริบูรณ์หรือเกินกว่า 60 ปีบริบูรณ์ในวันทำสัญญาประกันชีวิต สัญญาประกันชีวิตนั้นจะต้องตกเป็นโมฆียะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 893 ผู้รับประกันชีวิตมีสิทธิบอกล้างสัญญาประกันชีวิตฉบับนี้ได้ และจะคืนเบี้ยประกันชีวิตทั้งหมดที่ได้รับมาให้กับผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้รับประโยชน์

สำหรับการชำระเบี้ยประกันชีวิตนั้น ผู้เอาประกันชีวิตมีหน้าที่ต้องชำระเบี้ยประกันชีวิตตามที่ตกลงกันได้ โดยบริษัทผู้รับประกันชีวิตจะออกใบเสร็จรับเบี้ยประกันให้เป็นหลักฐาน หากผู้เอาประกันชีวิตไม่ได้ชำระเบี้ยประกันชีวิตเมื่อครบกำหนดชำระ บริษัทอาจมีการผ่อนผันให้ตามที่ตกลงกันได้หรือประมาณ 2 เดือน ในระหว่างระยะเวลาการผ่อนผันกรมธรรม์ประกันภัยยังมีผลบังคับอยู่ หากผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตลงระหว่างระยะเวลาผ่อนผันบริษัทจะหักเบี้ยประกันที่ค้างชำระออกจากจำนวนเงินที่บริษัทจะชดเชยให้ตามกรมธรรม์ประกันชีวิตนี้ หากผู้เอาประกันชีวิตไม่ชำระเบี้ยประกันภายในเวลาที่ผ่อนผันข้างต้น จะทำให้กรมธรรม์ประกันชีวิตขาดอายุ และไม่มียieldบังคับที่นับแต่วันถัดจากวันสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันชำระเบี้ยประกันชีวิต หากมีการชำระเบี้ยประกันชีวิตตามจนถึงกำหนดที่มีค่าเวนคืน บริษัทจะเปลี่ยนกรมธรรม์ประกันชีวิตนั้นเป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตใช้เงินสำเร็จ ซึ่งมีระยะเวลาเอาประกันชีวิตตามกรมธรรม์ประกันภัยนี้ แต่จำนวนเงินเอาประกันชีวิตจะลดลงเหลือเท่ากับมูลค่าใช้เงินสำเร็จตามที่กำหนดไว้ในตารางมูลค่ากรมธรรม์ และผลประโยชน์จากการประกันชีวิตตามที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยเป็นอันระงับไป โดยผู้เอาประกันชีวิตไม่ต้องส่งเบี้ยประกันชีวิตอีกต่อไป บริษัทมีความผูกพันเพียงต้องจ่ายเงินตามจำนวนมูลค่าใช้เงินสำเร็จให้ผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้รับประโยชน์ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาเอาประกันชีวิต หรือเมื่อผู้เอาประกันชีวิตเสียชีวิตอย่างหนึ่งอย่างใด

การต่ออายุกรมธรรม์ประกัน ผู้เอาประกันชีวิตอาจขอต่ออายุกรมธรรม์ประกันชีวิตได้ภายใน 5 ปี นับแต่วันที่กรมธรรม์ประกันชีวิตขาดอายุ โดยทำคำขอต่ออายุกรมธรรม์ประกันชีวิตเป็นลายลักษณ์อักษรยื่นต่อบริษัท มีค่าแถลงของผู้เอาประกันชีวิต หรือมีหลักฐานเป็นที่พอใจแก่บริษัทว่าผู้เอาประกันชีวิตมีสุขภาพสมบูรณ์และอยู่ในสภาพที่บริษัทรับประกันชีวิตได้ และชำระเบี้ยประกันชีวิตที่ขาดชำระแล้วทั้งหมดโดยไม่คิดดอกเบี้ย หรือตกลงยินยอมให้บริษัทเลื่อนวันเริ่มสัญญาและวันครบกำหนดสัญญาตามที่ระบุไว้ใน กรมธรรม์ประกันภัยออกไปเท่ากับระยะเวลาที่ขาดชำระเบี้ยประกันชีวิต การชำระหนี้สินที่เกี่ยวกับกรมธรรม์ประกันภัยรวมทั้งดอกเบี้ยตามอัตรา

ที่กำหนด ไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยเกี่ยวกับการนี้การต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้จะมีผลบังคับก็ต่อเมื่อบริษัทได้อนุมัติแล้ว

สำหรับการถึงแก่กรรมโดยอุบัติเหตุกรรมในกรณีที่มีผู้เอาประกันชีวิตได้กระทำอุบัติเหตุกรรมด้วยใจสมัครภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันทำสัญญาตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิต หรือนับแต่วันต่ออายุสัญญา หรือในกรณีที่ผู้รับประโยชน์ฆ่าตายโดยเจตนาไม่ว่าเวลาใด บริษัทผู้รับประกันชีวิตจะไม่จ่ายเงินตามที่ระบุไว้ในสัญญา แต่จะคืนเบี้ยประกันที่รับมาให้ทั้งหมดเท่านั้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ไม่ว่าจะหลักเกณฑ์ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอน ที่ให้มีการเพิกถอนการทำสัญญาที่เป็นโมฆียะ แต่การประกันชีวิตนั้นเป็นความสงบสุขของประชาชนโดยทั่วไป การที่จะให้เพิกถอนทางแพ่งเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เป็นการเพียงพอ ดังนั้นเพื่อให้สังคมมีความสงบสุขจึงควรบัญญัติกฎหมายอาญาเพื่อเข้ามาควบคุมการซื้อโงงการประกันชีวิตอีกชั้นหนึ่ง

เหตุผลที่ควรมีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการซื้อโงงการประกันชีวิตไว้โดยเฉพาะ

(1) เมื่อพิจารณาลักษณะต่างๆ ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะเห็นว่าการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการเพิกถอนกลั้อฉลไว้อย่างชัดเจนซึ่งเป็นเรื่องการเพิกถอนทางแพ่ง

(2) เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 จะเป็นการกำหนดมาตรการควบคุมผู้รับประกันชีวิตเพื่อความมั่นคงในการดำเนินธุรกิจประกันชีวิต มีอัตราโทษสำหรับบริษัทผู้รับประกันชีวิตที่ฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่ได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการซื้อโงงการประกันชีวิตไว้

(3) เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายอาญาเองก็ไม่มีการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการซื้อโงงการประกันชีวิตไว้โดยเฉพาะเหมือนกับความผิดฐานการซื้อโงงประกันวินาศภัย ตามมาตรา 347 การบังคับใช้ความผิดเกี่ยวกับการซื้อโงงการประกันชีวิตจึงต้องไปปรับใช้กฎหมายบททั่วไป คือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใกล้เคียงที่สุด

(4) ปัญหาของการบังคับใช้เกี่ยวกับความฐานซื้อโงงคือ ความชัดเจนขององค์ประกอบความผิด เช่น การได้กรมธรรม์ประกันชีวิตจะถือว่าได้ทรัพย์สิน หรือได้เอกสารสิทธิไปหรือ

ไม่ ตัวอย่างเช่น ผู้เอาประกันชีวิตกรอกข้อความที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยการปกปิดการเจ็บป่วยร้ายแรงที่เคยเป็นมาในอดีตแล้วได้ไปซึ่งกรมธรรม์ประกันชีวิต ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้กล่าวมา จะเป็นความผิดฐานฉ้อโกงประกันชีวิตหรือไม่ซึ่งก็ยังไม่เคยมีคำพิพากษาศาลฎีกายืนยันยืนยันไว้เป็นบรรทัดฐานแต่อย่างใด

(5) เมื่อพิจารณาแล้วเข้าหลักเกณฑ์การฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 341 แล้ว กฎหมายกำหนดไว้ว่าเป็นความผิดต่อส่วนตัวยอมความกันได้ซึ่งหากไม่มีการร้องทุกข์ของผู้เสียหายก็จะดำเนินการฟ้องคดีไม่ได้ ดังเช่น มีการฉ้อโกงการประกันชีวิตเกิดขึ้นหากบริษัทประกันชีวิตไม่ร้องทุกข์แล้ว พนักงานสอบสวนก็ไม่สามารถดำเนินคดีได้ ดังนั้นเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า การฉ้อโกงการประกันชีวิตนั้นส่งผลต่อความสงบสุขของประชาชน และสังคมส่วนรวม จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะบัญญัติความผิดฐานฉ้อโกงการประกันชีวิตให้เป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้

(6) เมื่อพิจารณาถึงอัตราโทษของความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 จะเห็นว่า มีอัตราโทษเพียง จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะเห็นว่า มีอัตราโทษที่ไม่เหมาะสมเพราะการฉ้อโกงการประกันชีวิตนั้นอาจถึงกับต้องฆ่าผู้เอาประกันชีวิต หรือผู้ถูกเอาประกันชีวิต ซึ่งน่าที่จะมีอัตราโทษมากกว่าการฉ้อโกงประกันวินาศภัยด้วยเพราะอัตราโทษการฉ้อโกงประกันวินาศภัยนั้นมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งหากเปรียบเทียบกับความผิดฐานฉ้อโกงการประกันชีวิตของประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสิบปี ซึ่งเป็นโทษที่ค่อนข้างเหมาะสม และยังเป็นความผิดที่ไม่มีการยอมกันได้

(7) นอกจากฝ่ายผู้เอาประกันชีวิตแล้วความบกพร่องของฝ่ายผู้รับประกันชีวิตก็คือ การประวิงการจ่ายเงินตามสัญญาโดยบริษัทผู้รับประกันชีวิตพยายามยกเงื่อนไขต่างๆ ขึ้นมาเพื่อประวิงการจ่ายเงินตามสัญญาตามที่ได้กล่าวมาแล้ว หรือการประวิงการบอกเลิกสัญญาเมื่อรู้ว่าสัญญานั้นเป็นโมฆียะคือต้องรบบอกเลิกหลังจากที่ผู้เอาประกันชีวิต หรือผู้ถูกเอาประกันชีวิตถึงแก่ความตายแล้วภายในหนึ่งเดือน หรือบอกเลิกสัญญาก่อนที่จะครบกำหนดห้าปี จึงทำการบอกเลิกสัญญาและคืนเบี้ยประกันชีวิตที่รับมาคืนไปโดยไม่มีการชำระดอกเบี้ยแต่อย่างใด ซึ่งหากพิจารณาให้ดีแล้วเงินหมุนเวียนในส่วนนี้มีจำนวนมากพอที่จะใช้หมุนเวียนในบริษัทได้อย่างสบายแทนที่จะต้องไปกู้ยืมมาซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยในจำนวนที่สูง ผลเสียหายที่ตามมาก็คือ ผู้เอาประกันชีวิตมุ่งหวังที่จะได้รับเงินชดเชยตามสัญญาประกันชีวิตตามที่ตกลงกันเมื่อผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้ถูกเอาประกันชีวิตถึงแก่ความตายแล้ว โดยที่ผู้เอาประกันชีวิตไม่ได้มีการเตรียมพร้อมอย่างอื่นหรือทำธุรกรรมอย่างอื่นเตรียมไว้ ซึ่งในบางครั้งนั้นการยกเลิกกรมธรรม์ประกันภัยไม่ได้เกิดจาก

ความผิดพลาดของผู้เอาประกันชีวิตเลย แต่เป็นความบกพร่องของฝ่ายผู้รับประกันชีวิตคือตัวแทนหรือนายหน้า เพราะในบางครั้งผู้เอาประกันชีวิตไม่เข้าใจเงื่อนไขของการประกันชีวิต และตัวแทนหรือนายหน้านั้นก็ไม่ได้อธิบายให้ชัดเจน ซึ่งปัญหาเช่นนี้จึงเกิดขึ้นเสมอๆ ระหว่างผู้เอาประกันชีวิตและผู้รับประกันชีวิต ดังคำพิพากษาศาลฎีกาที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้เอาประกันชีวิตที่จะให้ความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาในการทำสัญญาให้เข้าใจให้ดีเสียก่อนในการทำสัญญาประกันชีวิต และยังเป็นหน้าที่ของตัวแทนและนายหน้าที่ต้องมีหน้าที่อธิบายให้เกิดความเข้าใจถึงผลได้ ผลเสีย อธิบายถึงเงื่อนไขต่างๆ ที่มีอยู่ในสัญญาประกันชีวิตให้ผู้เอาประกันชีวิตเข้าใจอย่างถ่องแท้ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้คือ ตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตนี้มักจะกล่าวถึงเพียงแต่ผลประโยชน์ที่จะได้รับหากได้ทำสัญญาประกันชีวิตไว้กับบริษัทของตน โดยปกปิดหรือเพิกเฉยไม่แจ้งเงื่อนไขที่เป็นข้อบกพร่องของการประกันชีวิตที่ไม่ต้องชำระเงินตามสัญญาประกันชีวิต ลาเหตุที่ไม่ยอมแจ้งนั้นเพื่อต้องการให้บุคคลต่างๆ ไปเข้าทำสัญญาประกันชีวิตกับตน เพื่อที่ตนจะได้รับค่าบำเหน็จ (Commission) เพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงผลของการบอกเลิกสัญญาที่จะตามมาในภายหลัง เพราะหากพิจารณาเรื่องการปกปิดหรือไม่แจ้งความจริงที่ต้องเปิดเผย (เงื่อนไขที่เป็นข้อบกพร่องความรับผิดชอบของผู้รับประกันชีวิต) และการกระทำดังกล่าวได้ไปซึ่งทรัพย์สิน (เงินเบี้ยประกันชีวิต) ไปเพื่อตนเองหรือเพื่อผู้อื่น (บริษัทผู้รับประกันชีวิต) กรณีดังกล่าวนี้จึงน่าที่จะเข้าหลักการข้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 แล้ว

ข้อเสนอแนะ

(1) เห็นควรบัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการข้อโกงประกันชีวิตไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยบัญญัติเป็นอีกอนุหนึ่งในมาตรา 342 โดยมีควมดังนี้

มาตรา 342 ถ้าการกระทำผิดฐานข้อโกง ผู้กระทำ

(1)...

(2)...

(3) เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการประกันชีวิต

ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำ

ทั้งปรับ

(2) ในกรณีบัญญัติไว้ในอีกมาตราต่างหากก็ควรบัญญัติไว้เหมือนกับความผิดฐาน ข้อโกงประกันวินาศภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347 ซึ่งควรบัญญัติเป็น มาตรา 347 ทวิ โดยมีเนื้อความกฎหมายว่า "ผู้ใด โดยทุจริต ปกปิด ต่อความจริงที่ควรบอกให้แจ้งในการทำ สัญญาประกันชีวิต และการกระทำดังกล่าวนั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ถูก หลอกหลวง หรือทำให้ผู้ถูกหลอกหลวง ทำ ถอน หรือทำลายกรรมธรรม์ประกันชีวิต ผู้นั้นกระทำความ ผิดฐานข้อโกงประกันชีวิต จำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

เหตุผลที่ผู้เขียนเสนอแนะให้มีการบัญญัติกฎหมายเพิ่มขึ้นมาเพราะเพื่อที่จะได้มีบท บัญญัติของกฎหมายที่เป็นรูปธรรมและง่ายต่อการพิจารณาองค์ประกอบของความผิดเกี่ยวกับการ ข้อโกงประกันชีวิต ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบความผิดของกฎหมายที่เพิ่มมานี้ ลามารถจะ ระบุได้อย่างชัดเจนได้เลยว่า ผู้กระทำการหลอกหลวงเพื่อเข้าทำสัญญาประกันชีวิตนั้น มีความผิด ตามตามองค์ประกอบความผิดของกฎหมายหรือไม่ โดยไม่ต้องมีการตีความกันอีก เช่นเดียวกับการ ข้อโกงประกันวินาศภัยตามมาตรา 347 ที่ใช้บังคับอยู่

เหตุผลที่ผู้เขียนไม่เสนอให้มีการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ด้วยนั้น เพราะจะได้เป็น ดุลพินิจของศาลในการที่พิจารณาโทษขั้นต่ำ เพราะจากสภาพการทำประกันชีวิตในปัจจุบันนั้น ผู้เอาประกันชีวิตไม่ค่อยจะมีความรู้เกี่ยวกับการประกันชีวิตสักเท่าใดนัก ส่วนใหญ่ที่ยอมทำ สัญญาประกันชีวิตนั้นเกิดจากการชักชวน โน้มน้าวใจของตัวแทนและนายหน้าประกันชีวิตแล้วทำ ให้ผู้เอาประกันชีวิตเห็นคล้อยตามเพราะต้องการประโยชน์ตอบแทนที่ค่อนข้างสูงจากสัญญา ประกันชีวิตที่จะตามมาในอนาคต เมื่อมีเหตุหนึ่งเหตุใด ที่ระบุในสัญญาเกิดขึ้นกับตน และในการที่ มีกฎหมายกำหนดอัตราโทษขั้นสูงไว้ไม่เกินสิบปีนั้น เพราะจะได้เป็นดุลพินิจของศาลในการ พิพากษาคดีที่ผู้ที่กระทำการข้อโกงมีความคิดชั่วร้าย หรือที่เรียกว่ามีความชั่วเป็นสันดานในตัวเอง

ในข้อเสนอกฎหมายใหม่นี้สามารถบังคับได้ทั้งฝ่ายผู้เอาประกันชีวิต และฝ่ายผู้รับ ประกันชีวิต เพราะคำว่า "ผู้ใด" นั้นครอบคลุมไปทั้งหมด เหมือนกับคำว่า "ผู้ใด" ในประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 341 หากมีการบัญญัติกฎหมายที่ชัดเจนอย่างนี้แล้ว จะเป็นการป้องปราม ผู้ที่คิดจะกระทำการหลอกหลวง ทุจริต หรือข้อโกง เพื่อหวังเงินจากการทำสัญญาประกันชีวิต ทั้ง ฝ่ายผู้รับประกันชีวิตและฝ่ายผู้เอาประกันชีวิต และข้อกฎหมายที่ผู้เขียนเสนอเพิ่มเติมนี้ ต้องระบุไว้ ในใบคำขอเอาประกันชีวิต และกรรมธรรม์ประกันภัยทุกฉบับด้วย เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุก บริษัทและมีข้อบังคับให้ตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิต อ่านข้อความและเงื่อนไขที่มีอยู่ทั้งหมด

ในคำขอเอาประกันชีวิต และกรมธรรม์ประกันชีวิต ให้กับผู้เอาประกันชีวิตทราบ และให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย

(3) ในกรณีที่บัญญัติความผิดฐานฉ้อโกงการประกันชีวิตไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ต้องบัญญัติเป็นความผิดอาญาแผ่นดินซึ่งยอมความกันไม่ได้ โดยบัญญัติเพิ่มใน มาตรา 348 ความว่า "ในความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา 342 (3) หรือ มาตรา 347 ทวิ เป็นความผิดอันยอมความได้"

เหตุผลที่ผู้เขียนเห็นควรบัญญัติเป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้เพราะการฉ้อโกงการประกันชีวิตนั้นเป็นการสร้างความเสียหายที่เป็นภัยต่อมหาชน หรือคนส่วนใหญ่ของสังคม ซึ่งการฉ้อโกงการประกันชีวิตแต่ละครั้งนั้น ผู้ที่เดือดร้อนเสียหายไม่ใช่ ผู้รับประกันชีวิต หรือผู้เอาประกันชีวิต ผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ แต่เป็นความเสียหายที่เกิดกับกลุ่มผู้เอาประกันชีวิตด้วยกันทั้งหมด ดังนั้น เมื่อมีการฉ้อโกงการประกันชีวิตเกิดขึ้น ความเสียหายจึงเกิดแก่ผู้มีส่วนร่วมเสี่ยงภัยทุกคน (เรื่องนี้เปรียบเทียบได้กับการกู้ยืมเงินซึ่งเป็นการฉ้อโกงประชาชนและเปรียบเทียบกับการฉ้อโกงประกันชีวิตในประเทศญี่ปุ่น) หากบัญญัติให้การฉ้อโกงการประกันชีวิตนั้นเป็นความผิดต่อส่วนตัวแล้ว คดีความสามารถที่จะยอมความกันได้ซึ่งจะเป็นการที่ไม่เป็นธรรมกับทุกคนที่ร่วมเสี่ยงภัยด้วยกัน และหากเป็นความผิดต่อส่วนตัวแล้วซึ่งสามารถยอมความกันได้จะเป็นการตัดสิทธิ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ เพราะไม่สามารถที่จะดำเนินคดีได้หากไม่มีการร้องทุกข์จากผู้เสียหาย ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้หลอกลวง ฉ้อโกงการประกันชีวิต ไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย เพราะจากสภาพความจริงในปัจจุบันนี้ เมื่อมีความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงเกิดขึ้น ทางผู้รับประกันชีวิตซึ่งเป็นผู้เสียหายก็จะมีอาการแค้นความดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อมีการจับกุมตัวทางฝ่ายผู้กระทำการฉ้อโกงมา ผู้ต้องหา ก็จะขอคืนเงินในส่วนที่ได้ไปนั้นให้กับผู้เสียหายไป เมื่อผู้เสียหาย(บริษัทประกันชีวิต) ตกลงยินยอมรับเงินคืนแล้วความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงก็เป็นอันสิ้นสุดไป และไม่มีการดำเนินคดีอาญากันต่อไป เป็นเหตุในผู้ที่ทำการฉ้อโกงเกี่ยวกับการประกันชีวิตนั้นไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายที่มีอยู่ ไปก่อคดีในทำนองนี้ขึ้นมาอีกเรื่อยๆ ไปไม่มีที่สิ้นสุด

ในกรณีฝ่ายผู้รับประกันชีวิตที่ได้รับเงินเบี้ยประกันชีวิตจากผู้เอาประกันชีวิตไปแล้ว โดยอันเนื่องมาจากการปกปิดเงื่อนไขในการทำสัญญา หรือเพิกเฉยในการแจ้งข้อความในกรมธรรม์ประกันภัยทั้งหมดให้ผู้เอาประกันชีวิตทราบ ซึ่งในล้นนี้ความบกพร่องเป็นของฝ่ายผู้รับ

ประกันชีวิตเอง จะต้องมีการลงโทษทางอาญาตามที่กล่าวมาด้วยเพราะถือว่าเข้าองค์ประกอบ ความรับผิดฐานข้อโกงการประกันชีวิตตามแนวกฎหมายที่ผู้เขียนเสนอมานี้แล้ว

(4) กรณีที่บริษัทผู้รับประกันชีวิตประวิงการจ่ายเงินนั้นไม่ควรมีการกำหนดโทษเพียง ปรับและเพิกถอนใบอนุญาตของบริษัทเท่านั้น ควรมีการลงโทษทางอาญา ผู้บริหารนิติบุคคลหรือ ผู้มีอำนาจซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าวด้วย

เหตุผลที่ผู้เขียนเห็นควรมีการลงโทษทางอาญาผู้บริหารนิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจ กล่าวคือหากไม่มีการลงโทษทางอาญาผู้บริหารนิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจแล้ว จะเกิดการเพิกเฉย ที่จะชวนชววยดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่จะไม่ให้มีประวิงหรือยึดเยื้อการจ่ายเงินตาม สัญญาประกันชีวิตเกิดขึ้น เพราะผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจบางคนถือว่า ไม่ใช่ความรับผิดชอบส่วนตัวของตน เพราะผู้รับประกันชีวิตเป็นในรูปของบริษัท จำกัด หรือบริษัทมหาชน ตามพระราช บัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 กำหนดไว้ เพราะถ้าหากจะบังคับใช้กฎหมายให้มีคุณภาพเป็นจริง แล้วควรจะมีการบังคับที่ตัวบุคคลด้วย นั่นก็คือ การกำหนดโทษทางอาญาผู้บริหารนิติบุคคลหรือ ผู้ที่มีอำนาจในการดำเนินการของบริษัท

อนึ่ง การที่บริษัททราบและผู้เอาประกันชีวิตปกปิดความเจ็บของตนที่เป็นเหตุให้สัญญา เป็นโมฆียะนั้นผู้รับประกันชีวิตเพิกเฉย ไม่สนใจที่จะการบอกเลิกสัญญาประกันชีวิต ปล่อยให้การ ประกันชีวิตที่เป็นโมฆียะเนิ่นนานเรื่อยมา มีการเก็บเบี้ยประกันชีวิตเรื่อยมาทำให้มีเงินหมุนเวียน ในบริษัทได้อย่างสบายโดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ยแต่อย่างใด ทำให้ผู้เอาประกันชีวิตที่กระทำด้วย ความบริสุทธิ์ใจต้องถูกยกเลิกสัญญาประกันชีวิตในภายหลัง ซึ่งทำให้ฝ่ายผู้เอาประกันชีวิตได้รับความเสียหาย ต่อการกระทำของฝ่ายผู้รับประกันชีวิต เพราะสัญญาประกันชีวิตนั้นถือหลักความ สุจริตอย่างยิ่งของคู่สัญญา (Utmost Good Faith)

(5) กรณีที่ตัวแทนหรือนายหน้าไม่มีใบอนุญาตให้เพิ่มโทษให้หนักขึ้น จากเดิมที่ กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 โดยควรกำหนดโทษเพิ่มขึ้นเป็นจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงห้าปี ปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เหตุผลที่ควรกำหนดให้อัตราโทษเพิ่มขึ้นจากเดิมนั้น เพราะการทำสัญญาประกันชีวิต นั้นเป็นการทำประกันโดย การเอาชีวิตของบุคคลเข้าประกันเป็นเงื่อนไข หากตัวแทนหรือนายหน้า ประกันชีวิต ไม่มีใบอนุญาต หรือมีใบอนุญาต แต่ไม่เกรงกลัวต่ออัตราโทษที่มีค่อนข้างต่ำแล้ว

ตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตอาจจะหลอกลวง ปกปิดหรือกระทำการฉ้อโกงผู้เอาประกันชีวิต ซึ่งการหลอกลวงหรือฉ้อโกงนั้น อาจจะมีผลมาให้มีการระงับการชดเชยผู้เอาประกันชีวิตหรือผู้ถูกเอาประกันชีวิต ตามที่เกิดขึ้นในปัจจุบันตามที่กล่าวมา และการกำหนดโทษที่รุนแรงมากกว่าเดิมนั้น จะทำให้ตัวแทนหรือนายหน้าประกันชีวิตเกรงกลัวต่อกฎหมายไม่กล้าที่จะประกอบการเป็นตัวแทน และนายหน้าประกันชีวิตโดยไม่ได้รับอนุญาต และยังผลให้ตัวแทนและนายหน้าประกันชีวิตที่มีใบอนุญาตถูกต้องนั้นมีจิตสำนึกและมีความรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิม และยังเป็นการป้องปราม ตัวแทนและนายหน้าไปหาผลประโยชน์โดยมิชอบจากการประกันชีวิตด้วย

(6) เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการบังคับใช้กฎหมาย ควรตั้งหน่วยงานรับแจ้งเบาะแส และดำเนินการป้องกันปราบปรามการฉ้อโกงประกันชีวิต รวมทั้งการให้รางวัลแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแส เข้ามาจนสามารถจับกุมได้

เหตุผลที่ผู้เขียนเห็นควรให้ตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลควบคุมการฉ้อโกงการประกันชีวิตไว้โดยเฉพาะนั้น เพราะในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีการตั้งองค์กรซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง อยุทธการร่วมกับผู้ว่าการมลรัฐ ตั้งเป็นองค์กรที่คอยตรวจสอบการฉ้อโกงการประกันภัยซึ่งรวมถึงการ ฉ้อโกงการประกันชีวิตด้วย โดยองค์กรนี้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติไว้โดยเฉพาะ มีเบอร์โทรศัพท์ที่ ให้ประชาชนแจ้งเบาะแสการฉ้อโกงการประกันภัยและมีรางวัลให้สำหรับผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการ ฉ้อโกงการประกันภัยจนทำให้เจ้าหน้าที่สามารถจับกุมได้ ทั้งนี้เพราะประเทศสหรัฐอเมริกา มองเห็นภัยที่ร้ายแรงของการฉ้อโกงประกันภัย และยังจัดให้การฉ้อโกงประกันภัยนั้นเป็น อาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นอาชญากรรมที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน หรือแม้แต่ในประเทศญี่ปุ่น ก็ให้ความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาการฉ้อโกงการประกันชีวิตอย่างจริงจัง ดังนั้น ประเทศไทยซึ่ง ประสบปัญหาเกี่ยวกับการฉ้อโกงการประกันชีวิตเช่นเดียวกันกับประเทศสหรัฐอเมริกาและ ประเทศญี่ปุ่น จึงควรที่จะมีหน่วยงานเพื่อที่จะทำการตรวจสอบ จับกุม ผู้ที่กระทำการฉ้อโกง การประกันชีวิตไว้โดยเฉพาะ และมีการให้รางวัลแก่ประชาชนผู้ที่แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการฉ้อโกง ประกันชีวิตจนทำให้สามารถเจ้าหน้าที่จับกุมได้

จากข้อเสนอแนะที่ผู้เขียนได้เสนอแนะมานี้ หากมีการกระทำได้จริงตามที่ผู้เขียนเสนอ มา ผู้เขียนคิดว่า ปัญหาเกี่ยวกับการทุจริต การฉ้อโกงประกันชีวิตก็จะลดลงเรื่อยๆ และจะต้อง หหมดไปในที่สุด